

ФАКТОРИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ НА ТУРИСТИЧНОМУ РИНКУ

Бондаренко Т., магістрант

Мерчанський В., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Зовнішнє середовище має суттєвий вплив на туристичні послуги, надаючи їм характер невизначеності. Ця особливість повинна бути врахована на етапі формування туристичного продукту. Туристичні оператори повинні постійно враховувати фактор невизначеності при просуванні своїх продуктів, адже успіх їхньої діяльності залежить від здатності враховувати різноманітні ринкові чинники. У зв'язку з цим особливу роль відіграє постійний моніторинг ризиків і гнучкість у маркетингових стратегіях, що дозволяє швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища.

Аналіз наукової літератури [1, 2] дав змогу виділити фактори невизначеності на туристичному ринку які впливають на просування туристичного продукту. До них відносять: економічні, фінансові, політичні, соціально-культурні, пандемія та охорона здоров'я, природні, екологічні, технологічні.

Так, економічні фактори включають економічні кризи, зміни в рівні доходів населення та інфляцію. Ці фактори впливають на купівельну спроможність туристів та загальний попит на туристичні послуги.

Фінансові фактори охоплюють коливання валютних курсів, зміни в умовах кредитування та фінансові кризи. Вони впливають на вартість подорожей та доступність фінансування для туристичної галузі.

Економічні та фінансові фактори безпосередньо впливають на попит та пропозицію туристичних послуг. Фінансово-економічні кризи призводять до сповільнення темпів у туристичній галузі, що супроводжується банкрутством суб'єктів туристичного бізнесу. Встановлено, що найбільшу невизначеність у туристичній діяльності пов'язують з економічним середовищем.

Політичні фактори включають політичну нестабільність, зміни в візовій політиці та міжнародні конфлікти. Ці фактори можуть суттєво вплинути на безпеку та доступність туристичних напрямків, а отже й на просування туристичних продуктів на ринках з нестабільною політичною складовою.

Соціально-культурні фактори охоплюють зміни в споживчих перевагах, культурні тренди та демографічні зміни. Вони формують попит на різні види туризму та впливають на вибір дестинацій. Так, зміни в споживчих перевагах можуть вплинути на популярність різних видів туризму, а культурні тренди можуть створювати нові туристичні

напрямки або змінювати існуючі. Демографічні зміни впливають на характер попиту на туристичні послуги.

Пандемії та охорона здоров'я включають глобальні епідемії, локальні спалахи захворювань та зміни в вимогах до охорони здоров'я. Ці фактори можуть призвести до обмежень на подорожі та зміни в поведінці туристів. Так, глобальні епідемії можуть призвести до закриття кордонів та обмеження подорожей. Прикладом такого масштабного впливу, якого фахівці туристичного бізнесу не могли прогнозувати можна назвати пандемію COVID-19 у 2019 році, епідемією грипу А (H1N1) у 2009 році та ін. Локальні спалахи захворювань зменшують привабливість певних напрямків.

Зміни в вимогах до охорони здоров'я також можуть вплинути на зрощення туристичного продукту та організацію подорожей.

Природні та екологічні фактори можуть тимчасово або постійно змінити туристичні напрямки. Так, кліматичні зміни впливають на сезонність туризму та популярність певних напрямків, що не гарантує відвідувачам отримати саме ті почуття подорожі, які обумовлюються туристичним продуктом. Екологічні проблеми можуть змінити привабливість туристичних місць через обмеження до пам'яток культури тощо.

Технологічні фактори невизначеності мають суттєвий вплив на розвиток індустрії туризму, її конкурентоспроможність та адаптивність до нових умов. Ці фактори включають швидкий темп розвитку нових технологій, їхнє поширення і впровадження, що створює як можливості, так і виклики для учасників ринку. Так, швидкий розвиток цифрових технологій таких як мобільні додатки, віртуальна реальність, штучний інтелект та автоматизація процесів, може різко змінювати вимоги до туристичних компаній. Туристичні оператори та агентства, які не зможуть швидко адаптуватися до нових технологічних інновацій, ризикують втратити свою конкурентоспроможність.

Розглянуті фактори невизначеності створюють складне середовище для туристичного бізнесу, вимагаючи постійної адаптації стратегій та гнучкості в управлінні.

Список використаних джерел

1. Мамотенко Д.Ю., Шелеметьева Т.В. Управління проектами в туризмі з урахуванням ризику та невизначеності. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 74. С. 161-167.
2. Neshchadym Ljudmila, Slatvinskyi Maksym. Risk management at the enterprises of the hospitality industry. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 74. С. 168-171.